

“...Nói mọt cách màu mè thì sở thú t mà họ trình bày luôn phiến diến, lí luến cớ a họ luôn quanh quẩn lòng vòng, nên đó là sở thú t đã bóp vụn và nháo nhào bẻ ng bài đánh tráo khái niệm cớ a trò lố t lố ng đố i trố ng thay đen...”

Cố u tồ ng thú ng Việ t Nam Cố ng Hoà Nguyễ n Văn Thiệ u tồ ng nói mọt câu mà họ u nhồ ngồ i Việ t Nam nào quan tâm đố n thú sồ đố u thuố c nồ m lòng: “Đồ ng tin nhồ ng gì cồ ng sồ n nói, hãy xem nhồ ng viố c cồ ng sồ n làm!” Tồ i sao câu nói này lố i có sồ c sồ ng lâu nhồ thú trong lòng ngồ i Việ t? Phồ i chẳng vì uy tín, đố c đố , tài năng cớ a ngồ i nói? Tồ t cồ nhồ ng đố u đó tôi không dám chồ c. Đồ phồ n nào hiồ u đố c lí do khiồ n câu nói này có sồ c sồ ng bồ n bồ nhồ thú , thiồ t tồ ng ta cồ n phồ i cùng nhau có vài quan sát nhỏ nhồ .

Nhồ ng vòng kim cô

Nhồ ng ngồ i tồ ng theo dõi nhồ ng vồ án lố n tồ i Việ t Nam họ n không xa lố vồ i nhồ ng thông tin “rò rồ ”. Chồ ng họ n trong vồ án “Bồ Giầ” Năm Cam, cũng nhồ nhiồ u vồ án lố n khác, đã có chồ thú “khoanh vùng” đố u tra, vì có nhồ ng khu vồ c và cồ p bồ c bồ t khồ đố ng chồ m. Đố i vồ i nhồ ng “vồ án nhồ y cồ m” nhồ vồ Nguyễ n Văn Đầ i, Lê Thồ Công Nhân, hay nhồ vồ Đầ u Cầ y và gồ n đây họ n là vồ xét xồ 8 giáo dân Thái Hà, luố t sồ bào chồ a muồ n nói gì thì nói, chánh án có cồ ng họ ng không trồ lố i đố c nhồ ng chồ t vồ n, thì án vồ n đố c tuyên bồ , không đố a vào viố c tranh luổ n thú c tồ tồ i toà nhồ m xem xét chuyồ n có tồ i hay vô tồ i, mồ c đố nồ ng nhồ ra sao, mà đố a vào nhồ ng chồ thú . Nhồ thú cũng có nghĩa mọt phiên toà mồ ra chồ đố ông nói gà bà nói vồ t, vì ngay cồ ông chánh án toà án nhân dân tồ i cao cũng đã nói trồ c quồ c hồ i rồ ng: “ồ nồ c ta xồ đúng cũng đố c, xồ sai cũng đố c, xồ hòa cũng đố c, xồ thú ng cũng đố c, xồ thua cũng đố c...” Ngồ i có óc hài hồ c sau khi đố vài phiên xồ nhồ thú họ n phồ i chua chát nhồ n đố nh rồ ng: Ô, hoá ra không phồ i là xồ án, mà là đố n kồ ch!

Nói đố n chuyồ n đố n kồ ch, tôi lố i nghĩ đố n nhiồ u màn kồ ch thú t hài hồ c lố m. Chồ ng họ n nhồ trong chồ đố dân chồ gồ p triồ u lố n tồ bồ n nhồ ai đó tồ ng tuyên bồ , nồ i ngồ i dân có không thiồ u mọt quyồ n nào dành cho loài đố ng vồ t hai chân có tên là con ngồ i, mồ i khi có bồ u cồ hồ i đố ng nhân dân các cồ p, ngồ i ta lố i “phồ n khồ i hồ hồ i” tham gia vào “ngày hồ i lố n cớ a toàn dân” khi “thồ c hiồ n quyồ n lố i và nghĩa vồ công dân”, bồ ng cách đi gồ ch mọt vài cái tên trong mọt bồ n danh sách. Còn nhồ ngồ ng cồ viên bồ gồ ch tên hay đố c đố lố i mồ m ngang mũi đố c thú nào ngồ i ta cũng chồ ng mồ y bồ n tâm. Họ c giồ ai đó thú c sồ bồ n tâm nêu ra vài thú c mồ c vồ nhân thân nhồ ngồ ng cồ viên đó thì “thôi rồ i Lồ mồ i”, chú mày lố p tồ c bồ nghi ngồ , theo dõi, vì “đã bồ các thú lố c thù đố ch lố i kéo xúi giồ c”. Còn ai đó lố i dám tồ chồ i cái “quyồ n thiêng liề ng” này thì hãy nhồ mọt đố u đố n giồ n không họ đố n giồ n: tên chú mày đã bồ ghi vào sồ đen thuố c

“thành ph n ch ng đ i”. Ng i đi b u cũng ch c l i r ng “ôi gi i, h s p x p h t r i y mà!” Nói th đầu khác gì kh ng đ nh r ng t t c cũng v n ch là trò đi n k ch mà thôi.

V y nên n u ai đó không ch u hi u r ng x án hay b u c hay chuy n gì gì cái x s Vi t Nam cũng đ n gi n ch là đi n k ch, r i bày trò bào ch a hay th c m c r i t v n đ ng ng c , l p t c s b “khoanh vùng” và x p vào h ng “th l c thù đ ch”. Cũng vì th mà khi có chuy n “đáo t ng đ nh”, m t vi c mà ng i Vi t Nam luôn coi là m t m i ho c n ph i tránh h t s c, hay ai đó mu n thắng ti n trên đ ng ho n l , vi c thông th ng mà ng i Vi t Nam ph i làm s không ph i là tìm lu t s gi i đ bào ch a, hay ho ch đ nh ra chi n đ ch tranh c hi u qu , mà tìm cách đ m dúi v i đám đ o đi n. Ai ch ng bi t r ng ng i quy t đ nh đi n ti n v đi n không thu c quy n đi n viên và càng không thu c quy n khán gi . Hoá ra chính quy n Vi t Nam cũng quan tâm đ n ng i dân l m đ y ch , h bi t đa s dân Vi t Nam không đ gi t i m c có đ ti n mua vé xem k ch, v y nên th nh tho ng bày trò đi n k ch. Dĩ nhiên ti n chi phí cũng l y t thu c a dân, c a thiên tr đ a, nh v y k ra cũng là sòng ph ng.

M t dân t c ham mê k ch ngh ?

Đ c gi s h i tôi là ch ng l ng i Vi t mình l i ham mê cái món k ch ngh đ n th ? Ch ng l cái trò k ch ngh l i đi n ra à kh p m i c c u xã h i hay sao?

Dĩ nhiên chuy n máu mê k ch ngh không n m trong b n tính ng i Vi t. Nh ng sau bao nhiêu l n c đi n đi n l i cái trò đ n gi n là t t c m i chuy n đ u đã có “ch đ o”, m i chuy n đ u đã có trung ng ngh h , ai c gan hí hoáy ngh ng i tí xú thì c yên tâm là “thôi r i l m i”, ng i ngu si đ n m y cũng nh n ra r ng cái món hàng xa x ph m suy t hay ý ki n cá nhân đã thành hàng qu c c m, r ng món hàng đó là th ch t đ c gi t ng i, đ có th ti p t c t n t i, h bu c ph i gi t m i suy nghĩ. Thôi thì đã không thành đ c tri t gia, ít ra ta cũng thành đi n viên. Mà đã là đi n viên thì bu c ph i múa may theo ý đ o đi n.

Trong m t xã h i ch bi t r m p cú đ u đi theo “đ nh h ng”, m t ngày đ p tr i nào đó b ng có vài gã l ng t mu n khu nh khoảng b c l ch ra đôi chút, h s b coi là l quái g , l đ ng i. Các ng i mu n ch ng tham nh ng, ch ng bá quy n, ch ng đ c tài h ? Đ ng có m nhé! Th hàng ngo i lai đó dân Vi t ta không quen dùng đ u, không dùng n i đ u. Các ng i mu n ch ng thói tham lam, ti ti n, íc k , t t l i h ? Làm ng i ai ch v y, làm quan ai ch th , đ i nào ch th !

Vậy nên quán chè hàng ngày, bà ruồng lu tre, chèo nào ta cũng nghe thấy nói chuyện này hà hiếp, tham nhũng, biến thiên, làm giàu nhanh chóng của đám quan tham, à quên, của đám đy t bị t lũng. Diên gi có thể để mất tia tai, vung tay múa chân, nhng n u nói chuyện này m i h công khai bày tỏ ý kiến và nhng v vi c nh th nhng n i h i h p, nh t là đng ra làm chng các phiên tòa, thời khó chng khác vi c đ t đ u c gi a ban ngày tìm ng i công chính. Diên gi s bi n s c th t th n th a l i r ng: “y ch t, em còn ph i s ng ch”. Vô tình m t cách r t t nhiên, ng i Vi t đã ch p nh n s t n t i nh n nh c a cái c c u quá qu , t h i, th i nát và không h có ý đnh thay đ i hay xô đ nó. H ch p nh n tr thành nhng vai di n m nh t, đôi khi thành nhng con v t t th n ch k p kêu lên vài tiếng rú thê th m khi bị ch c t i t. R i v k ch l i t i p di n v i nhng màn vô h n u o i, m t m i r i r i.

Số thời tiết và thời gian xem voi

Dù sao, là con ng i, h n ng i Vi t mình cũng ph i còn chút xíu lũng tri, dù là r t nh ch .

Cái m t k c p rành rành, đang rình r p nu t đ t nu t bi n c a mình thì ít ra mình ph i còn có ít nh t m t chút lòng t tr ng nh xíu là n i gi n và ph n ng ch . Ngay c chuy n này cũng đng có m nhé. Ai ăn c p? C p ch nào? B ng chng đâu? K đ t câu h i ch c n m nh mi ng chút chút là con th nhút nhát đã co chân ch y bi n ngay, đng hòng còn chút t m h i. Hay ai đó còn có chút gan đ ch ng cái m t xanh lét ra đó thì cái k ba tr n kia s ch i bài cáo già đóng gi nai t r ng thì là ai chng yêu t qu c quê h ng, r ng thì là nào có ai mu n đ t n c mình b k khác c u xé, nhng mình y u mà nó m nh l m, r ng chính ph sáng su t l m, khôn ngoan l m đã có đng đi n c b c c r i, đâu s có đó h t. L i l sao mà c nh m t r t vào tai. R i c r t mãi, cái tai s đ i c đ c chng còn phân bi t đ c đâu là tiếng chó đâu là tiếng ng i!

Vậy nên toà án, luật s cãi bằng t t c nhng t i tr ng c a vi n này vi n kia, c a c ông chánh án, nhng khi tuyên án v n là vài ba năm tù. B ng đôi tai nhng nhng ngãng hay đã đ i c đ c, đa s v n cho r ng: chuy n bình th ng y mà, h x nh cho nh th đã là may l m r i.

Hay cái l đ n gi n đ o này đ o kia c a n c mình, bây gi k c p nó chi m nó đ t làm qu n huy n, ph i lên tiếng ch . Ng i lên tiếng b công an quân đ i c a chính n c mình h m hè chẳng dây thép gai ngăn ch n, quá n a thì b b t giam hành h b tù, ng i đi đng v n bằng quan coi nhng chuy n đó chng liên quan gì t i mình. Th m chí có k còn lên m t hi u bi t chê bai r ng: rõ h m, đi làm cái chuy n ăn c m nhà vác tù và hàng t ng! Th nghĩ l i xem, mình chng ngo i xâm mà công an quân đ i n c mình l i c ng quy t tìm m i cách chng l i

mình thì bèn đó là quân bán nọc rõ ràng rồi. Ngồi nọc mình thế y quố gia b xâm h i mà v n làm ng thì thành ng i ngo i quố c m t r i! V y ch trong l ch s c a cái bằng đ ng đ c công an quân đ i b o v đó, có th gì c a quố c gia dân t c có th bán đ c mà h l i không tìm đ cách bán t ng bán tháo? V n đ n m ch đa s ng i dân v n cho đó là chuy n bình th ng, l i còn t nh r ng: h ch a b tù hay gi t ch t mình là may l m r i!

Đôi tai b rớt m t đã quen, k nào l i đòi móc th m t đó ra, k đó c li u th n h n. Anh mày thích tai đ y m t v y đó!

Toà án không bao gi dám đ truy nguyên nên luôn có khoan vùng. Hi n tr ng biên gi i và h i đ o c a t quố c cũng không ai đ c truy nguyên, nên luôn có nh ng khu v c nh y c m b t kh đ ng ch m. Ai c gan làm nh ng chuy n đ i đ t đó là b “th l c thù đ ch l i kéo xúi gi c”. Ch nguyên cái t i đó thôi là chú mày ch t ba đ i nhà chú mày r i.

Toà án không cho truy nguyên, nên cái số thật đ c ngài chánh án đ a ra cũng có v gi ng s th t. Hi n tr ng biên gi i và h i đ o thì r ng thì là đã có nhà n c lo, đ ng tò mò, đ ng nghe k x u xúi gi c, chính quy n nhà mình sáng su t và đang bàn b c v i phía bên h theo công pháp và thông l quố c t . C yên tâm, mình không b th t đâu.

Nh ng không đ c truy nguyên, nghĩa là số thật n u có đ c ph i ra cũng ch là m t khúc. M t khúc số th t, số th t b che ch n, số th t b khoan vùng, b c t xén, b g t đ o là gì n u không ph i là số thật kiêu thế y bói xem voi? Kéo tay cái lũ dân tai đ y m t ng t gi t ng i, r i b t m t nó l i dí tay nó vào tai voi, r i l i dùng l i m t ng t r t t p vào tai nó r ng thì là con voi đó, đ ng và chính ph sáng su t đã xem k l m r i, nó gi ng nh cái qu t mo mà. K kia s t m t c ph ho : đúng r i đúng r i! Th mà th ng y th ng n l i đi b o con voi có b n chân, có vôi, b ng nh cái tr ng. Sai bét sai bét, đúng là k x u! Th t trăm nghe ch ng b ng m t th y, à quên s . n đ ng và chính ph quá. Nh đ ng và chính ph quan tâm h ng đ n giáo đ c t i m i bi t con voi gi ng cái qu t mo nhà t i. Ch c đ t t i mày mò thì t i đ i th a nào m i bi t đ c s th t này!

Ai đó s nói v i t i r ng dân Vi t mình nào đ n n i ngu si kh kh o đ n m c y. Nh ng cái ngón b ng bít đ đ i tr ng thay đen đ c ra r rớt vào tai dân Vi t t vài ch c năm r i, k t qu c a trò đó tai h i l m. Đ n lúc k kia l y t gi y đen chìa ra r i rêu rao lên r ng: tr ng đ y. M i ng i s nh t lo t h ng ng r ng: , tr ng nh . Cái t i b ng bít, che ch n, khoan vùng và c t xén số th t m i kh ng khi p bi t ch ng nào!

Ngái viết bài này táng có nhiòu đäp tranh cãi väi nhiòu cán bä nhà näc vä vän đä sä thät. Läi hä nói lúc nào cũng là sä thät, nhäng phiän nä chä đó là sä thät kiäu “sáng đúng, chiäu sai, sáng mai läi đúng”, sä thät kiäu “chân lí là cái lí có chân có thä chäy tä bên phäi qua bên trái”. Nói mät cách màu mè thì sä thät mà hä trình bày luôn phiän diän, lí luän cäa hä luôn quanh quän lòng vòng, nên đó là sä thät đã bä bóp vän và nháo nhào bäng bài đánh tráo khái niäm cäa trò lät läng đäi träng thay đen. Đa sä ngä i dân đã bä món lãnh đäo tài tình và sáng suät cäa đäng quang vinh mê hoäc mät räi, làm sao còn có thä tìm ra chút ít manh mäi cäa Sä THät trong mä hä län hä đän đó!

Nhäng bài tä tä ra rä suät ngày nào là công lao giành đäc läp tä do, nào là phäi nä đänh chính trä mäi làm cho đät näc phát triän đäc, nào là quan niäm vä nhân quyän nä ta khác väi Âu Mỹ, nào là bän cha cä và nhà thä luôn cäu kät väi thäc dân đä quäc, nào là bän đó là gián đäp đäi lät tu hành vân vân và vân vân chính là nhäng thä mät vän đang tràn ra län län, có thä nhän chìm cä vän mäng dân täc Viät Nam!

Väy nên, nhäng kä nhäc läi läi ông Nguyän Văn Thiäu xäa hän không phäi vì uy tín cá nhân ông ta, nhäng vì väi đôi chút am hiäu thä sä, väi ít nhiòu träi nghiäm cá nhân, hä nhän ra räng có đäm ngä i nói thät hay mà tâm đäa đen xì, cái đäm cä ra rä chuyän nhân nghĩa, nhäng läi hät säc đäc ác gian manh. Nhiòu ngä i bä läa phänh chä vì đã nghiän thä mät ngät rót vào tai mät räi.

Ngái có chút chä nghĩa gäi đäm nói láo là giä hình, dân gian bäo räng nó nói mät đäng làm mät näo, còn ông Nguyän Văn Thiäu läi nói: “Đäng tin nhäng gì cäng sän nói, hãy xem nhäng viäc cäng sän làm!” Nhäng giä đây, ngay cä chuyän phäi ra sä thät nhäng viäc hä làm cũng đã là mät chuyän thiên nan vän nan väi đä sä ngä i Viät!